

Bilag 3

Bilag til "Rammeaftale mellem Miljø- og Fødevareministeriet og Danmarks Tekniske Universitet (DTU) om forskningsbaseret myndighedsbetjening på kemikalie- og affaldsområdet 2016-2019"

Kontakt mellem Naturstyrelsen og DTU Aqua inden for fagområdet akvatiske økosystemer

Dette er et bilag til den eksisterende rammeaftale 2016-2019 mellem Miljø- og Fødevareministeriet (MFVM) og Danmarks Tekniske Universitet (DTU) på kemikalie- og affaldsområdet. Bilaget gælder samarbejdet mellem Miljø- og Fødevareministeriet (Naturstyrelsen/NST) og DTU (DTU Aqua). I bilaget beskrives dels de kernekompetencer, som NST potentielt kan trække på hos DTU Aqua, dels de strategiske emneområder, hvor NST ønsker en tættere dialog om forskningsbaseret myndighedsrådgivning vedr. forvaltningsopgaver.

Rammeaftalens generelle bestemmelser for samarbejdet gælder i forhold til spørgsmål, som ikke er nærmere specificeret i bilaget eller i de konkrete samarbejdsaftaler omtalt i afsnit 4.

NST og DTU Aqua udveksler løbende information om strategiske satsninger, større projekter eller andre væsentlige aktiviteter af gensidig interesse. Informationsudvekslingen sker i praksis via det aftalte konkrete projektsamarbejde.

Kernekompetencer i DTU Aqua

DTU Aqua har en række kompetencer og løser opgaver på en række områder af stor interesse for de kommende års implementering af havstrategidirektivet, vandrammedirektivet, habitatdirektivet, marin overvågning, økosystemrådgivning og planlægning på havet, og dermed for Naturstyrelsen.

DTU Aquas mission er at udføre forskning, rådgivning, uddannelse, innovation inden for bæredygtig udnyttelse og produktion af levende ressourcer i hav og ferskvand, akvatiske organismers biologi og økosystemers udvikling.

Inden for national og international hav- og miljøpolitik går udviklingen i retning af en integreret, økosystembaseret forvaltning. Det stiller øgede krav til forskning og rådgivning, som skal inddrage alle forhold, der karakteriserer og påvirker de akvatiske økosystemers tilstand og udvikling. DTU Aquas aktiviteter er rettet mod at etablere den nødvendige viden samt monitorings- og forvaltningsværktøjer til understøttelse af en økosystembaseret forvaltning. Det involverer et udstrakt samarbejde med danske og udenlandske forskningsinstitutioner samt relevante myndigheder, erhvervssektorer og interesseorganisationer.

DTU Aqua's vision er at bidrage afgørende til en økonomisk levedygtig og miljømæssig bæredygtig udnyttelse af levende ressourcer i hav- og ferskvand gennem forskning og uddannelse på højeste internationale niveau samt yde relevant, praktisk anvendelig og forståelig rådgivning inden for:

- akvatiske organismers biologi, dynamik og funktion i akvatiske systemer,
- akvatiske systemers dynamik samt menneskelige og naturlige påvirkninger af systemerne,
- teknologi til overvågning af miljø- og levende ressourcers tilstand samt bæredygtig udnyttelse af akvatiske levende ressourcer,
- forvaltning af levende ressourcer, som sikrer en optimal udnyttelse af ressourcerne og minimerer udnyttelsens miljøpåvirkninger

DTU Aqua beskæftiger sig med alle typer havområder fra oceaner til de indre danske farvande og kystområder, økosystemer i søer og vandløb samt akvakultur. Danske farvande, kystområder og ferskvandssystemer er særligt centrale, men også arktiske og subarktiske farvande, specielt

Bilag 3

Bilag til "Rammeaftale mellem Miljø- og Fødevarerministeriet og Danmarks Tekniske Universitet (DTU) om forskningsbaseret myndighedsbetjening på kemikalie- og affaldsområdet 2016-2019"

Grønland, er væsentlige indsatsområder. Instituttet arbejder også med implementering af viden og metoder i andre dele af verden.

DTU Aquas forskningskompetencer dækker en bred vifte af naturvidenskabelige og tekniske discipliner: Marin og ferskvandsøkologi, fiske- og fiskeribiologi, populationsgenetik, fysisk oceanografi, hav- og kystzoneforvaltning, naturgenopretning, opdræsteknologi, matematisk modellering, statistik m.v. Feltaktiviteter – fx dataindsamling med havundersøgelsesskibe - indgår som en væsentlig komponent i mange forsknings- og rådgivningsaktiviteter.

Strategiske emner for forskningsbaseret myndighedsrådgivning på det marine område

Natura 2000

NST har behov for bistand fra DTU Aqua til fremskaffelse og bearbejdning af fiske- og fiskeridata til brug for arbejdet med Natura 2000 planlægningen. Det drejer sig dels om data for forekomsten af relevante fiskearter på habitatdirektivets bilag 2, dels om data for fiskeritrykket i områderne og dels mere generelt om forekomst og tilstand af karakteristiske fiskearter i Natura 2000-områderne og dels om påvirkninger fra fiskeriaktiviteter på de forskellige naturtyper og arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for. Det skal således sikres, at de nyeste og bedst dækkende data om fisk og påvirkninger fra fiskeriet vil kunne indgå i arbejdet med Natura 2000-områderne, herunder data om arterne og om fiskeriaktiviteterne.

Havstrategier

Overvågningsprogrammerne for havstrategierne blev sat i funktion i 2014, og havstrategidirektivet kræver, at der indgår overvågning af fisk og fiskeri. Overvågningen af fisk og fiskerier forestås i dag af DTU Aqua efter den eksisterende rammeaftale med Fødevarerministeriet og omfatter erhvervsfiskeri, akvakultur, rekreativt fiskeri samt monitorering og analysemetoder. En del af den overvågning, som gennemføres på fiskeriområdet, vil være direkte relevant i forhold til overvågningsprogrammerne i havstrategierne.

NST vil desuden have en interesse i løbende at påvirke tilpasningerne af fiskeriovervågningen således at denne udvikles til bedre at kunne reflektere forholdene i økosystemerne (fx samspillet mellem arterne og påvirkningerne af bunden). Det vil desuden være målet at udnytte synergier mellem fiskeriovervågningen og de eksisterende natur- og miljøovervågning, både fagligt og på det operative plan, fx i form af fælles aktiviteter på de sejlede enheder. DTU råder over en skibsplatform, der anvendes til rutinemæssige monitoreringer af alle åbne og kystnære farvande. Der er således et potentiale for at udnytte denne platform i en bredere national indsamling af monitoringsdata.

NST ser således gerne et samarbejde med DTU Aqua, hvor instituttets ekspertise og viden på fiskeområdet udnyttes i relation til natur- og miljøovervågningen.

I forhold til udarbejdelsen af det kommende overvågningsprogram og indsatsprogram med tilhørende konsekvensanalyser efter havstrategidirektivet, er der behov for en sammenhængende økosystembaseret myndighedsrådgivning. En sådan rådgivning kan indhentes fra flere institutioner. I den forbindelse vil det formentlig også blive relevant for NST at trække på DTU Aquas kompetence omkring fisk og fiskeri.

Bilag 3

Bilag til "Rammeaftale mellem Miljø- og Fødevarerministeriet og Danmarks Tekniske Universitet (DTU) om forskningsbaseret myndighedsbetjening på kemikalie- og affaldsområdet 2016-2019"

NST har endvidere behov for generel forskningsbaseret rådgivning om sammenhæng i økosystemerne, specifik rådgivning omkring valg af målsætninger på fiskeriområdet og bedømmelse af konsekvenserne af disse valg.

Fysisk planlægning på havet og MPA

DTU Aqua er en af de forskningsinstitutioner, der har været optaget af udviklingen af modeller for fysisk planlægning på havet, herunder forvaltningen og effekterne af marine beskyttede områder. Det kan blive relevant at trække på denne kompetence både i forhold til EU Kommissionens forslag til direktiv om maritim fysisk planlægning og integreret kystzoneforvaltning og i forbindelse med udviklingen af virkemidler i de kommende havstrategier og havplanlægning for de danske områder.

Strategiske emner for forskningsbaseret myndighedsrådgivning på ferskvandsområdet.

NST kan få behov for rådgivning fra DTU Aqua til fremskaffelse og bearbejdning af data (basisanalyse) omkring fiskebestande i ferskvand til brug i vandplanen for perioden 2016-2021.

Bidrag til kvalificering af dansk fiskeindeks

NST er som følge af vandrammedirektivet i gang med at udvikle vurderingsredskaber (indeks) til brug for vurdering af den økologiske tilstand i vandløb og søer. DTU Aqua har stor viden om de danske ferskvands fiskebestande og de økologiske sammenhænge, der påvirker fiskene. Som eksempel kan nævnes, at instituttet årligt undersøger fiskebestanden på ca. 700 stationer i vandløb. NST har i den forbindelse et ønske om, at inddrage DTU Aquas viden i kvalificering af et dansk fiskeindeks.

Ferske overvågningsaktiviteter

I det nye program er der fokus på biologiske kvalitetselementer – herunder overvågning af fisk. NST ønsker en drøftelse DTU Aqua om mulighederne for synergi mellem miljøministeriets overvågningsprogram og DTU Aqua undersøgelser/forskning i søer og vandløb.

Konkret samarbejde og økonomi 2016

Til dette bilag til rammeaftalen knyttes aftaler om det konkrete samarbejde i projektform for 2016. Beløbsrammen forhandles og fastlægges inden igangsættelse af de enkelte projekter.